

Anonimizirana verzija

Prijevod

C-190/23 - 1

Predmet C-190/23

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

17. veljače 2023.

Sud koji je uputio zahtjev:

Tribunal Judiciaire de Paris (Francuska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

17. veljače 2023.

Tužitelj:

Procureur de la République de Paris: Section S2

Tuženici:

VGG AG

VGG ENTERTAINMENT INC

Dan A.

SAS M. Trade

SASU D.

SAS T. Logistique

Arthur C.

SAS S.

Grégory B.

David C.

David M.

IE

CID

ZAHTJEV ZA PRETHODNU ODLUKU

SUDU

EUROPSKE UNIJE

[*omissis*]

ANONIMIZACIJA ZAHTJEVA

Budući da je riječ o prethodnom pitanju podnesenom tijekom istražne faze, te stoga u okviru nejavnog postupka čiji je sadržaj u skladu s člankom 11. francuskog codea de procédure pénale (Zakonik o kaznenom postupku), dostupan samo strankama, istražni suci su u skladu s člankom 95. Poslovnika Suda odlučili anonimizirati ovaj zahtjev.

Istražni postupak odnosi se na internetske stranice za preprodaju ulaznica za sportska, kulturna i komercijalna događanja. Njihovi će nazivi u ovom zahtjevu biti skraćeni.

I. STRANKE GLAVNOG POSTUPKA I NJIHOVI ZASTUPNICI

1. Procureur de la République de PARIS (državni odvjetnik u Parizu, Francuska) [*omissis*]
2. VGG AG [*omissis*]
3. VGG ENTERTAINMENT INC [*omissis*]
4. A. Dan i njegov SAS M. TRADE
5. SASU D. koji zastupa njegov predsjednik A. Dan,
6. K. Armand [*omissis*]
7. SAS T. LOGISTIQUE i njegov pravni zastupnik C. Arthur
8. SASU S. i njegov zastupnik B. Grégory
9. M. C. David
10. M. M. David

11. SARL C, pravni zastupnik: A. Michel kao direktor

[omissis]

II. PREDMET SPORA I RELEVANTNE ČINJENICE

5. Provedene su istrage u sektoru izdavanja ulaznica za kulturne i sportske događaje nakon raznih prijava koje su podnijeli producenti i organizatori događanja kao i brojne druge osobe koje smatraju da su oštećene komercijalnim praksama uspostavljenima na internetskim stranicama www.____.fr i www.____.com. Te stranice pripadaju grupi VGG, koju čini više društava, koja osobito uključuju društva VGG Entertainment Incorporated i VGG AG.

6. VGG Entertainment Inc. je društvo osnovano u skladu s američkim pravom, registrirano u saveznoj državi Delaware koje pruža uslugu smještaja na poslužitelju samo za internetsku stranicu www.____.fr.

7. VGG AG je društvo osnovano u skladu sa švicarskim pravom, registrirano 5. siječnja 2012. u kantonu Ženeva, koje pruža uslugu smještaja na poslužitelju, među ostalim, za internetske stranice www.____.com.

8. Navedena društva pružaju uslugu smještaja na poslužitelju za niz internetskih stranica na kojima se nude dvije vrste usluga:

- s jedne strane, kada VGG dobije izričito odobrenje organizatora događaja, oni na svojim internetskim stranicama mogu izravno prodavati ulaznice za događaje po cijeni koju odaberu;
- s druge strane, različite stranice omogućuju trgovanje ulaznicama „iz druge ruke” na kojima prodavatelji i kupci mogu prodavati i kupovati ulaznice, i to za različite sportske, kulturne i komercijalne događaje.

9. VGG-ov brzi rast popraćen je sporovima:

s jedne strane, zbog problema s potrošačima jer zbog povećanja broja transakcija VGG nije uvijek provodio potrebne provjere. Između 30. siječnja 2017. i 3. siječnja 2018. nekoliko stotina potrošača podnijelo je prijave Serviceu National des Enquêtes (Nacionalno istražno tijelo, Francuska, SNE) pri DIRECTIONU GENERALE DE LA CONCURRENCE, DE LA CONSOMMATION ET DE LA REPRESSION DES FRAUDES (DGCCRF) (GLAVNA UPRAVA ZA TRŽIŠNO NATJECANJE, POTROŠNJU I SUZBIJANJE PRIJEVARA, Francuska DGCCRF) i/ili izravno državnom odvjetništvu, koje se odnose na prodaju ostvarenu na stranicama www.____.fr i www.____.com. Pritužbe tih pojedinaca odnosile su se osobito na:

- terećenje njihovih bankovnih računa za iznos veći od iznosa navedenog na kraju postupka naručivanja,

- navođenje niže cijene na ulaznicama od cijene koju su platili,
- navođenja naziva treće osobe na primljenoj ulaznici.

10. S druge strane, pojava društava VGG u sektoru izdavanja ulaznica dovela je do reakcije različitih sudionika „glavnog tržišta”, odnosno producenata, organizatora ili nositelja prava na održavanje manifestacija ili događanja.

11. Među tim dionicima glavnog tržišta jesu tijela kao što je Prodiss (Syndicat national des producteurs, diffuseurs, festivals et salles de spectacle musical et de variété (Nacionalni sindikat za producente, distributere, festivale i prostore za glazbena događanja i varijetetske priredbe)), UEFA (Union européenne des associations de football (Europska nogometna unija)), Foot Unis, UFC QUE CHOISIR (udruga potrošača) i kazalište Châtelet.

12. Ti subjekti podnijeli su prijavu ili „prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u kaznenom postupku” intervencijom u okviru ove istrage. Smatraju da djelatnost društava VGG narušava sigurnost tržišta i sigurnosti potrošača.

13. Glavno pitanje tog kaznenopravnog spora jest liberalizacija tržišta ulaznica, odnosno pitanje visoke dobiti čiji pravni okvir osporavaju društva VGG.

14. Po završetku svojih istraga i saslušanja, Nacionalno istražno tijelo GLAVNE UPRAVE ZA TRŽIŠNO NATJECANJE, POTROŠNJU I SUZBIJANJE PRIJEVARA (DGCCRF) prosljedilo je državnom odvjetniku u Parizu, na temelju odredbi članka 40. Zakonika o kaznenom postupku, izvješće od 4. siječnja 2018. te mu prijavilo činjenice koje se kvalificiraju na sljedeći način:

- prodaja ili pokušaj prodaje ulaznica po cijeni višoj od one utvrđene i oglašene na koncertima koje su subvencionirali država, departmani ili općine (članak 1. loiya du 27 juin 1919 portant répression du trafic des billets de théâtre (Zakon od 27. lipnja 1919. o suzbijanju nezakonite trgovine ulaznicama na kazališne predstave));
- prodaja, ponuda za prodaju i izlaganje u svrhu prodaje, pružanje sredstava u svrhu prodaje ulaznica za sportske, kulturne ili komercijalne manifestacije ili događanja uživo, na uobičajen način i bez odobrenja producenta, organizatora ili nositelja prava na održavanje te manifestacije ili tog događanja (članak 313-6-2 codea pénal (Kazneni zakonik)).

15. Optužnica i dodatne optužnice od 4. lipnja, 8. kolovoza, 6. prosinca 2018., 31. svibnja 2019., 15. ožujka i 6. studenoga 2020. državni odvjetnik obratio se istražnom sucu kako bi ga obavijestio o zavaravajućim poslovnim praksama i nezakonitoj preprodaji ulaznica. Provedeno je spajanje s drugim već ispitanim predmetom povodom prethodnog prijedloga za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u kaznenom postupku.

16. Budući da je tijekom postupka ocjena ozbiljnih ili dosljednih indicija uputila na to da su društva VGG kao počinitelji ili sudionici vjerojatno sudjelovala u počinjenju prethodno navedenih kažnjivih djela, doneseno je rješenje o provođenju istrage 27. rujna 2021.

17. U tom su pogledu [*omissis*] saslušana o meritumu 10. prosinca 2021.

18. Društva VGG prihvatila su prigovore koji se odnose na zavaravajuće poslovne prakse te su poduzela korake kako bi nadoknadila štetu potrošačima koji su kupili ulaznice. Suprotno tomu, osporavala su osnovanost kaznenog progona zbog nezakonitih preprodaja.

19. [*omissis*].

21. Usto, društva VGG osporavala su usklađenost francuskih odredbi kojima se kažnjava preprodaja ulaznica s međunarodnim konvencijama, odnosno članka 1. Zakona od 27. lipnja 1919. o suzbijanju nezakonite trgovine ulaznicama za kazališne predstave i članka 313-6-2 Kaznenog zakonika koji je proizašao iz loiya n° 2012-348 du 12 mars 2012 tendant à faciliter l'organisation des manifestations sportives et culturelles (Zakon br. 2012-348 od 12. ožujka 2012. o olakšavanju organizacije sportskih i kulturnih manifestacija), kojima se može povrijediti nekoliko načela i odredbi prava Europske unije. U tom smislu, u očitovanjima od 4. svibnja 2022. i 14. studenoga 2022. društva VGG iznijela su savjete sveučilišnih stručnjaka i razvila argumente u pogledu djelomične obustave, prema kojima:

- djela prodaje ulaznica koje se stavljaju na teret društvima VGG, u dijelu u kojem se temelje na zabrani prodaje tih ulaznica, ugrožavaju obavljanje gospodarskih djelatnosti unutar Unije i obuhvaćene su pravom Unije zbog čega su društva VGG ovlaštena pozvati se na odredbe članka 49. Povelje o temeljnim pravima i [članaka] 52. i 56. UFEU-a;
- članak 1. Zakona od 27. lipnja 1919. i članak 313-6-2 Kaznenog zakonika protive se člancima 52. i 56. UFEU-a u dijelu u kojem zabranjuju preprodaju ili pomoć u preprodaji ulaznica kupljenih na glavnom tržištu između europskih fizičkih ili pravnih osoba iz dviju različitih država članica i to na neproporcionalan način s obzirom na legitimna opravdanja navedena u članku 52. UFEU-a i na važne razloge u općem interesu;
- članak 313-6-2 Kaznenog zakonika protivi se članku 49. stavku 3. Povelje Europske unije o temeljnim pravima jer se njime predviđaju prekomjerne kazne s obzirom na lakoću počinjenih kažnjivih djela;
- članak 1. Zakona od 27. lipnja 1919. protivi se članku 49. stavku 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima jer ne omogućuje zainteresiranim osobama da znaju odnosi li se njihova prodaja ili

ustupanje na subvencioniranu ili povlaštenu ulaznicu niti strankama da točno znaju kolika se kazna može izreći, s obzirom na to da je ta kazna izražena u starim francima pri čemu se izričito ne upućuje na primjenjive odredbe;

- članak 313-6-2 Kaznenog zakonika protivi se članku 49. stavku 3. Povelje Europske unije o temeljnim pravima jer dovodi do nesigurnosti kod osobe koja osigurava sredstva u svrhu prodaje ulaznica za manifestaciju ili događanje i koja nije u mogućnosti znati ima li prodavatelj odobrenje producenta, organizatora ili nositelja prava na održavanje, iako pojam organizatora nije jasno određen u primjenjivim odredbama.

22. Stoga su društva VGG predložila da se Sudu Europske unije upute prethodna pitanja navedena u nastavku jer se načelom nadređenosti i izravnog učinka prava Unije kaznenom sudu nalaže da provjeri poštuju li se Ugovori represivnim odredbama koje su primjenjive u ovom slučaju i osobito jamstva, slobode i odredbe prava Europske unije kad su izravno primjenjive.

III. PROPISI

23. Kvalifikacije zbog kojih je istražni sudac 27. rujna 2021. donio rješenje o provođenju istrage u pogledu društva VGG i zbog kojih se nastavlja njihov kazneni progon:

- „prodaja ulaznica za subvencionirane koncerte ili događanja po cijeni većoj od nominalne vrijednosti”; kažnjivo djelo predviđeno člankom 1. Zakona od 27. lipnja 1919. o suzbijanju nezakonite trgovine ulaznicama za kazališne predstave;
- „prodaja, ponuda za prodaju i izlaganje u svrhu prodaje ulaznica za događanja uživo na uobičajen način i bez odobrenja producenata; osobito na štetu UEFA-e, kazališta Châtelet, Prodissa, Première Ligue i drugih...”; lakše kazneno djelo predviđeno člankom 313-6-2 Kaznenog zakonika;
- „vršenje znatnog utjecaja na ekonomsko ponašanja potrošača, u konkretnom slučaju tako da su ulaznice za događanja ponuđene na prodaju neovisno o tome sadržavaju li, ovisno o slučaju, netočne navode:
 - niže cijene tijekom cijelog postupka rezervacije,
 - da će ulaznice biti raspoložive samo tijekom ograničenog razdoblja,
 - svojstva prodavatelja,

– *ili nedostatak napomene da prodana ulaznica neće biti izdana na ime potrošača, nego treće osobe pri čemu se ne navodi da ulaznice dolaze iz preprodaje*”; lakše kazneno djelo zavaravajućih poslovnih praksi predviđeno člankom L. 121-2 do L. 121-4 i L. 132-2 codea de la consommation (Zakonik o potrošačima).

24. Podsjeća se na to da društva VGG u načelu priznaju optužbu koja se odnosi na zavaravajuće poslovne prakse te su pokazala inicijativu i ponudila naknadu štete potrošačima koji su podnijeli prijave te su promijenila izgled svoje platforme kako bi potrošačima olakšala pristup informacijama.

25. Suprotno tomu, sljedeće su odredbe sporne s obzirom na pravo i načela Europske unije te zahtijevaju tumačenje Suda Europske unije.

IV. NACIONALNE ODREDBE PRIMJENJIVE NA ČINJENICE SPORA

26. **Članak 1. Zakona od 27. lipnja 1919. o suzbijanju nezakonite trgovine ulaznicama za kazališne predstave:**

„Svaka osoba osuđena za prodaju ili ustupanje, pokušaj prodaje ili ustupanja ulaznica preuzetih u poslovnici ili prodajnom mjestu kazališta ili koncertnih dvorana koje su država, departmani ili općine subvencionirali ili im na bilo koji drugi način pružili povlastice ili im odobrili bilo kakvu naknadu, po cijeni višoj od one utvrđene i oglašene u navedenim kazalištima i koncertnim dvoranama, kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 16 do 500 (starih) franaka. U slučaju ponavljanja kažnjivog djela u roku tri godine od posljednje osuđujuće presude, novčana kazna povećat će se na iznos od 3750 franaka.”

27. **Članak 313-6-2 Kaznenog zakonika, koji je proizašao iz Zakona br. 2012-348 od 12. ožujka 2012. o olakšavanju organizacije sportskih i kulturnih događanja:**

„Djelo prodavanja, ponude na prodaju i izlaganja u svrhu prodaje ili ustupanja ili pružanja sredstava u svrhu prodaje ili ustupanja ulaznica za sportske, kulturne ili komercijalne manifestacije ili događanje uživo, na uobičajen način i bez odobrenja producenta, organizatora ili nositelja prava na održavanje te manifestacije ili tog događanja, kažnjava se novčanom kaznom u iznosu od 15 000 eura. Ta se novčana kazna povećava na iznos od 30 000 eura u slučaju ponavljanja kažnjivog djela.

Za primjenu prvog stavka, ulaznicom se smatra svaka ulaznica, dokument, poruka ili kod, neovisno o obliku ili sredstvu prijenosa, koji potvrđuju da je producent, organizator ili nositelj prava na održavanje dodijelio pravo na prisustvovanje manifestaciji ili događanju.”

V. POVEZANA NACIONALNA SUDSKA PRAKSA I PRETHODNO PITANJE KOJE SU POSTAVILI SUDOVI DRUGIH DRŽAVA ČLANICA EUROPSKE UNIJE O KOJEM SE JOŠ ODLUČUJE

28. [omissis] [Razmatranja u pogledu prioritarnog pitanja o ustavnosti, koje je povezano s francuskim ustavnim pravom te nije relevantno za ovaj postupak]

35. Koliko je poznato, ne postoji nikakva odluka nacionalnih kaznenih sudova u kojoj se odlučilo o usklađenosti članka 313-6-2 Kaznenog zakonika ni članka 1. Zakona od 27. lipnja 1919. s međunarodnim konvencijama.

36. Suprotno tomu, valja naglasiti da je talijanski Consiglio di Stato (Državno vijeće, Italija) u postupku koji je pokrenuo talijanski Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni (Regulatorno tijelo za komunikacije, Italija, u daljnjem tekstu: AGCOM) protiv VGG-a uputio tri prethodna pitanja Sudu na temelju članka 267. UFEU-a (predmet C-70/22 koji je trenutačno u tijeku pred Sudom).

37. Međutim, valja istaknuti da se navedena prethodna pitanja odnose na to da su talijanske odredbe protivne pravu Unije s obzirom na Direktivu 2000/31/EZ te članke 102. i 106. UFEU-a.

VI. OBRAZLOŽENJE ODLUKE KOJOM SE UPUĆUJE ZAHTEJ ZA PRETHODNU ODLUKU

38. **Stajalište društava VGG:**

39. Društva VGG smatraju da ih se ne može kazneno goniti, niti da ih istražni sud može uputiti prvostupanjskom sudu zbog kažnjivih djela predviđenih člankom 1. Zakona od 27. lipnja 1919. i člankom 313-6-2 Kaznenog zakonika zbog toga što se očito protive pravu Unije, osobito s obzirom na članke 52. i 56. UFEU-a, [članak] 49. stavke 1. i 3. Povelje Europske unije o temeljnim pravima i načelo pravne sigurnosti koje je Sud Europske unije utvrdio kao opće pravno načelo Europske unije.

VII. PRETHODNA PITANJA

40. Treba li članak 56. UFEU-a tumačiti na način da omogućuje nacionalnim tijelima da primijene zakonodavstvo koje proizlazi iz članka 1. francuskog Zakona od 27. lipnja 1919. o suzbijanju nezakonite trgovine ulaznicama za kazališne predstave i članka 313-6-2 Kaznenog zakonika uvedenog Zakonom od 12. ožujka 2012., u dijelu u kojem te odredbe, uz određene iznimke, dovode do zabrane preprodaje ili pomoći u preprodaji ulaznica kupljenih na prvom tržištu između europskih fizičkih ili pravnih osoba koje se nalaze u dvjema različitim državama članicama?

41. Treba li članke 56. i 52. UFEU-a kao i važne zahtjeve u općem interesu na koje se odnose, tumačiti na način da omogućuju nacionalnim tijelima da na temelju zakonodavstva proizašlog iz članka 1. francuskog Zakona od 27. lipnja 1919. o suzbijanju nezakonite trgovine ulaznicama za kazališne predstave i članka 313-6-2 Kaznenog zakonika uvedenog Zakonom od 12. ožujka 2012. opravdaju ograničenja kojima se ne čini moguće učinkovito zaštititi navedene ciljeve, kao što su zaštita javnog reda i zaštita potrošača, ili koja su neproporcionalna s obzirom na alternativne mjere koje bi se moglo predvidjeti?

42. Treba li članak 49. stavak 3. Povelje Europske unije o temeljnim pravima tumačiti na način da omogućuje da se na počinitelje kažnjivog djela iz članka 313-6-2 Kaznenog zakonika, uvedenog francuskim Zakonom od 12. ožujka 2012. primijene novčane kazne u iznosu predviđenom tim člankom, odnosno u iznosu od 15 000 eura a, u slučaju ponavljanja kažnjivog djela, 30 000 eura, uzimajući u obzir, s jedne strane, restriktivnu prirodu mjerodavnih propisa i, s druge strane, lakoću kažnjivih djela?

43. Treba li načelo pravne sigurnosti koje je Sud Europske unije utvrdio kao opće načelo prava Europske unije i članak 49. stavak 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima kojim se propisuje načelo zakonitosti kaznenih djela i kazni tumačiti na način da dopuštaju zadržavanje na snazi članka 1. francuskog Zakona od 27. lipnja 1919. koji, s jedne strane, ne omogućuje zainteresiranim osobama da znaju odnose li se njihova prodaja ili ustupanje na subvencioniranu ili povlaštenu ulaznicu iako ta okolnost dovodi do njihove kaznene odgovornosti i, s druge strane, ne omogućuje osobama da točno znaju kolika se kazna može izreći, s obzirom na to da je ta kazna izražena u starim francima pri čemu se izričito ne upućuje na primjenjive odredbe?

44. Treba li načelo pravne sigurnosti koje je Sud Europske unije utvrdio kao opće načelo prava Europske unije i članak 49. stavak 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima kojim se propisuje načelo zakonitosti kaznenih djela i kazni tumačiti na način da im se protivi primjena članka 313-6-2 francuskog Kaznenog zakonika koji dovodi do nesigurnosti kod osobe koja izlaže ili osigurava sredstva u svrhu prodaje ulaznica za manifestaciju ili događanje, pri čemu ta osoba ne može znati je li prodavatelj pribavio odobrenje producenta, organizatora ili nositelja prava na održavanje, iako pojam organizatora nije jasno određen u primjenjivim odredbama?

45. Doprinosi li članak 313-6-2 francuskog Kaznenog zakonika povećanju razine zaštite potrošača, koja se zahtijeva pravom Unije i propisuje člankom 38. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, jer ta kaznenopravna odredba omogućuje borbu protiv toga da neovlašteni posrednici špekuliraju ulaznicama?

46. Protivi li se zabrana, uvedena člankom 313-6-2 Kaznenog zakonika, da osoba koja nije organizator ili producent događanja ili koja nije dobila njegovo odobrenje preprodaje ulaznice, načelu uspostavljanja tržišnog natjecanja propisanom pravom Unije (članci 101. do 109. UFEU-a)?

47. Dodjeljuje li se člankom 313-6-2 Kaznenog zakona isključivo pravo organizatorima događanja koje se protivi članku 106. [stavku] 1. UFEU-a u dijelu u kojem se njime tim organizatorima daje monopol nad prodajom njihovih ulaznica?

[omissis]

RADNI DOKUMENT